

DECYZJA

Na podstawie art. 8 ust. 1 i 6 w zw. z art. 1 i 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 140), oraz art. 104 i 107 §1 i §4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) dalej jako: Kpa

p o s t a n a w i a m

ustalić, że nieruchomości oznaczone w ewidencji gruntów jako **działki nr: 1** o pow. 0,0400 ha, **1862** o pow. 0,0200 ha, **1874** o pow. 0,0700 ha, **1881** o pow. 0,3300 ha, **1887** o pow. 0,2000 ha, **1902** o pow. 0,0500 ha, **1925** o pow. 0,0200 ha, **1952** o pow. 0,0200 ha, **1953** o pow. 0,0200 ha, **2083** o pow. 0,2500 ha, **2096** o pow. 0,0300 ha, **2100** o pow. 0,0300 ha, **2169** o pow. 0,1000 ha, **2174** o pow. 0,0100 ha, **2178** o pow. 0,0200 ha, **2484/2** o pow. 0,1200 ha, **2486** o pow. 0,0400 ha, **3229** o pow. 0,1600 ha, **1812** o pow. 0,2900 ha, **1875** o pow. 0,0400 ha, **1880** o pow. 0,0800 ha, **1883** o pow. 0,3300 ha, **1893** o pow. 0,0100 ha, **1958** o pow. 0,1800 ha, **2101** o pow. 0,0200 ha, **2145** o pow. 0,0300 ha, **2147** o pow. 0,0500 ha, **2166** o pow. 0,1100 ha, **2172** o pow. 0,0300 ha, **2180** o pow. 0,0400 ha, **2182** o pow. 0,2300 ha, **2388** o pow. 0,2200 ha, **2473** o pow. 0,0600 ha, **2477** o pow. 2,0800 ha, **2480** o pow. 0,0500 ha, **2482** o pow. 0,0200 ha, **2515** o pow. 0,0100 ha, **2692** o pow. 0,0700 ha, **3255** o pow. 0,0400 ha, **3860** o pow. 0,7558 ha, **3910** o pow. 0,1664 ha, **3950** o pow. 2,3814 ha położone na terenie obrębu **Nowe**, gmina Ożarów stanowią **mienie gromadzkie**.

Uzasadnienie

Wnioskiem znak: GR.6825.9.2023.MJ, Burmistrz Ożarowa wystąpił do Starosty Opatowskiego o wydanie decyzji ustalającej, że działki nr 1, 1862, 1874, 1881, 1887, 1902, 1925, 1952, 1953, 2083, 2096, 2100, 2169, 2174, 2178, 2484/2, 2486, 3229, 1812, 1875, 1880, 1883, 1893, 1958, 2101, 2145, 2147, 2166, 2172, 2180, 2182, 2388, 2473, 2477, 2480, 2482, 2515, 2692, 3255, 3860, 3910 i 3950 obręb Nowe, gmina Ożarów stanowią mienie gromadzkie. Ponadto akta w toku prowadzonego postępowania zostały uzupełnione o dokumentację geodezyjną pozyskaną przez organ z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Starostwa Powiatowego w Opatowie.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, że zgodnie z zapisami ewidencji gruntów obrębu Nowe, do działek nr 1, 1862, 1874, 1881, 1887, 1902, 1925, 1952, 1953, 2083, 2096, 2100, 2169, 2174, 2178, 2484/2, 2486, 3229 mają nieustaloną własność, jako podmiot ewidencyjny wpisano Skarb Państwa, zaś Gminie Ożarów przypisane jest wykonywanie zadań zarządcy drogi. Działki nr 1812, 1875, 1880, 1883, 1893, 1958, 2101, 2145, 2147, 2166, 2172, 2180, 2182, 2388, 2473, 2477, 2480, 2482, 2515, 2692, 3255, 3860, 3910 i 3950 mają nieustaloną własność, jako podmiot ewidencyjny wpisana została wspólnota wsi Nowe. Działki nr 1, 1862, 1874, 1881, 1887, 1902, 1925, 1952, 1953, 2083, 2096, 2100, 2169, 2174, 2178, 2484/2, 2486 i 3229 zaliczono w ewidencji gruntów do użytku gruntowego o nazwie „drogi”, działki nr 1812, 1880, 1958, 2480 i 3255 zgodnie z zapisami ewidencji gruntów stanowią pastwiska trwałe, działka nr 1883 w części stanowi inne tereny zabudowane i w części pastwiska trwałe, działka nr 2477 w części jest pastwiskiem trwałym, w części stanowi las oraz w części stanowi inne tereny zabudowane, działka nr 1875 zgodnie z zapisami ewidencji gruntów stanowi nieużytki, działka nr 3910 w części jest pastwiskiem trwałym w pozostałej części stanowi nieużytek, działki nr 1893, 2166, 2172 i 2473 zgodnie z ewidencją gruntów stanowią grunty orne, działki nr 2145 i 2147 są sadami, działki nr 2101, 2182, 2388 i 3860 wpisane zostały jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, działki nr 2482, 2515 i 2692 w ewidencji gruntów zapisane zostały jako grunty rolne zabudowane, działka nr 2180 wpisana została jako las a działka o numerze 3950 zgodnie z zapisami ewidencji gruntów stanowi rów.

W czasie rozprawy administracyjnej przeprowadzonej w dniu 22.02.2024 r. ustalono, że działki nr 1, 1881, 1887, 1902, 1925, 1952, 1953, 2083, 2096, 2100, 2169, 2174, 2178, 2484/2, 2486 i 3229 są drogami gruntowymi, działki nr 1862 i 1874 są drogami o nawierzchni bitumicznej. Działka nr 1812 zwana „Jaślanką” oraz działka nr 3910 tzw. „Jaślan” stanowią pastwisko i wodopój. Działki nr 1875, 1880 i 2473 stanowią place wiejskie na miejscu których spotykali się mieszkańcy wsi. Działka nr 1883 jest placem publicznym. Działka nr 2145 jest pastwiskiem z umiejscowioną tam piaskownią. Działki nr 1893, 1958, 2101, 2147, 2182, 2480 i 3255 są pastwiskami. Działka o numerze 2166 zabudowana jest budynkiem Kuźni. Działki nr 2172 i 2515 stanowią dojazd do posesji. Działka nr 2180 oraz działka nr 2388 tzw. „Sółwik” porośnięte są samosiejkami. Na działce nr 2477 znajduje się remiza strażacka. Działka nr 2692 stanowi plac wiejski z krzyżem, umiejscowiony jest też przystanek. Na działce nr 2482 znajduje się studnia. Działka nr 3860 jest pastwiskiem tzw. dojazd do „Świni”. Działka o numerze 3950 jest placem z ciekim wodnym wpływającym do Wisły, stanowi kąpielisko i wodopój.

Na przełomie lat 50– tych i 60 – tych XX wieku działki objęte niniejszym postępowaniem były wyodrębnione na gruncie. Działki stanowiące drogi były wówczas drogami gruntowymi. Mieszkańcy wsi Nowe w ramach szarwarków poprawiali nawierzchnię tych dróg, ubytki uzupełniano przy pomocy piasku, wapienia oraz gruzu pochodzącego z rozbiórki pustostanów. W okresie zimowym mieszkańcy odśnieżali drogi. Pierwsze odcinkowe utwardzenia miały miejsce w latach dwutysięcznych. Drogi stanowiły dojazd do pól, domostw, łąk, lasów, wodopojów, szkoły, Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowym, zlewni mleka, sklepu, kowala, szewca, kółka rolniczego i sąsiednich miejscowości.

Działki nr 1812 „Jaślanka” i działka nr 3910 „Jaślan” stanowiły wodopój i miejsce wypasu gęsi. Działki nr 1875, 1880 i 2473 stanowiły place wiejskie, miejsce spotkań mieszkańców wsi. Na działce nr 1883 odbywały się zabawy wiejskie, toczyło się życie kulturalne mieszkańców. Działki o numerach 1893, 1958, 2101, 2147, 2182, 2480 i 3255 były pastwiskami na terenie których wypasły się owce. Działka o numerze ewidencyjnym 2145 była piaskownią oraz pastwiskiem, w chwili obecnej porośnięta jest samosiejkami. Działka nr 2166 zabudowana była Kuźnią, na terenie działki znajdowała się studnia oraz jej część stanowiła pas drogi dojazdowej. Mieszkańcy wsi ze studni czerpali wodę na swoje potrzeby. Działki o numerach 2172, 2515 i 2180 stanowiły dojazd do posesji i pól. Działka o numerze ewidencyjnym 2388 była w tamtych latach pastwiskiem z glinianką, mieszkańcy wsi z wyrobiska czerpali glinę. Działka nr 2477 w latach 50 – tych ubiegłego wieku stanowiła pastwisko, w latach 80 – tych została wybudowana remiza strażacka. Na terenie działki znajdowała się i jest usytuowana do dnia dzisiejszego piaskownia, z której czerpano piasek do budowy świetlicy. Na działce nr 2482 znajdowała się studnia z której mogli korzystać wszyscy mieszkańcy Nowego. Na działce nr 2692 usytuowany jest krzyż wokół którego mieszkańcy odprawiali majówki, miejsce to służyło jako miejsce spotkań. Działka nr 3860 w latach 50 – tych stanowiła dojazd do pól, w chwili obecnej porośnięta jest samosiejkami. Działka nr 3950 stanowiła plac przez który przepływa ciek wodny wpadający do Wisły. W okresie letnim mieszkańcy wsi poili tam zwierzęta gospodarskie, mężczyźni łowili ryby, kobiety robiły pranie a dzieci kąpały się. W okresie zimowym mieszkańcy jeździli na łyżwach.

Wszystkie działki objęte postępowaniem były ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców wsi Nowe, według ich indywidualnych potrzeb. Nigdy nie było wyodrębnionej grupy osób które mogły z tych działek korzystać. Stan ten był niezmienny, również na dzień 5 lipca 1963 roku. Z dokonanych ustaleń wynika zatem, że powyższy grunt służył celom publicznym, tak więc stanowił majątek gromadzki.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 140), starosta ustala, stosownie do przepisów art. 1 i 3, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową bądź mienie gromadzkie. Jak przyjmuje się

w orzecznictwie, decyzję wydaje się biorąc pod uwagę stan nieruchomości istniejący w dacie wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 5 lipca 1963 r. Z tego względu decyzja ma charakter deklaratoryjny, co oznacza, że rozstrzygnięcie wydane w trybie art. 8 ust. 1 poświadcza jedynie stan prawny nieruchomości istniejący w dniu wejścia w życie ustawy (por. wyroki NSA z dnia 22.09.1995 r. SA/Kr 2717/94, ONSA 4/96 poz. 157, NSA z dnia 20.09.1995 r. II SA/Łd 1281/95 nie publ.).

Mienie gromadzkie w rozumieniu art. 1 ust. 2 ww. ustawy obejmuje nieruchomości rolne, leśne i obszary wodne, inne niż wspólnoty gruntowe wymienione w ust. 1, stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Według definicji zawartej w § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 r. w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania (Dz.U. nr 64, poz. 303 z późn. zm.) za mienie gromadzkie rozumie się mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe. Przez dawne gromady należy zaś rozumieć gromady istniejące w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. (§ 1 pkt 3).

Sytuacja prawna mienia gromadzkiego uległa zasadniczej zmianie z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz.U. z 1954 r., Nr 43, poz. 191). Ustawa ta w miejsce dotychczasowych gmin i gromad utworzyła nowe gromady jako jednostki podziału administracyjnego wsi (art. 1), a gromadzkie rady narodowe stały się organami władzy państwowej w gromadach (art. 4). Mieszkańcom dotychczasowych gromad zagwarantowano nienaruszalność indywidualnie im przysługujących praw (art. 38). Na tle ww. ustawy wskazywano w doktrynie, że utworzenie gromad jako jednostek podziału administracyjnego wsi spowodowało, iż przestał w sensie prawnym istnieć dotychczasowy podmiot własności mienia gromadzkiego. Odpowiednikiem dawnej gromady stała się wieś, która nie miała osobowości prawnej, ani zakresu zadań publicznych, a zatem nie mogła stać się następczynią gromady w zakresie praw majątkowych. Właścicielami mienia nie stali się również mieszkańcy wsi, którzy nigdy przedtem nimi nie byli. Jednocześnie przyjmowano, że po reformie z 1954 roku, pomimo braku wyraźnej deklaracji ustawowej, mienie gromadzkie stało się własnością Państwa. Poręczenie z art. 38 ustawy odnosiło się tylko do tej części mienia, które stanowiło majątek członków dawnej gromady, a nie majątek gromady, jako osoby prawnej. Ustawa z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz.U. z 1958r., Nr 5, poz. 16) nie wniosła do sytuacji prawnej mienia gromadzkiego żadnych zmian, a jedynie powierzyła zarząd tym majątkiem gromadzkim radom narodowym. Ustawa ta przewidywała bowiem, że dotychczasowe mienie gromadzkie staje się mieniem gminnym i choć nie zawierała wyraźnego postanowienia, że mienie gromadzkie stało się mieniem państwowym, to mienie to traktowała jako własność Państwa, pozostającą w dyspozycji organów władzy państwowej - gromadzkich rad narodowych. Również w doktrynie i orzecznictwie dominował pogląd, iż mienie gromadzkie zarządzane przez gromadzkie rady narodowe stanowiło własność ogólnonarodową (szeroko na ten temat: Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 24.10.2001r., III CKN 430/00, OSNC 2002/9/111; zob. ponadto m.in. postanowienie SN z dnia 18.11.1966r. I CR 629/66, LexPolonica nr 356814; orzeczenie SN z dnia 26.03.1960r., I CR 535/59, OSN 1961/III/73).

W świetle powyższego należy stwierdzić, że wskutek reformy z 1954 roku doszło do przejścia majątku (mienia) gromadzkiego na własność Państwa, a zasadę tę potwierdziły dalsze ustawowe unormowania, m.in. o radach narodowych. Zasadę powyższą należy zatem odnieść również do

gruntów wydzielonych m.in. pod drogi przeznaczone do powszechnego użytkowania, co podnoszono w uchwale (uchwała SN z dnia 27.06.1984r., III CZP 32/84, OSNCP 1985/1/13). W niniejszym stanie faktycznym w dokumentacji geodezyjnej wskazanej powyżej, potwierdza się przyjęta zasada, że mienie gromadzkie zarządzane było przez gromadzkie rady narodowe, dlatego przemawia to za faktem, że było do mienie dawnych gromad.

Ponadto dla ustalenia czy przedmiotowe nieruchomości stanowiły mienie gromadzkie na dzień 5 lipca 1963 r. niezbędne jest wykazanie, że do 1954 r. były one mieniem gromad mających osobowość prawną i będących podmiotami praw i obowiązków, a niebędących jednostkami samorządu terytorialnego oraz przed 5 lipca 1963 r. były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Wobec braku tytułu nabycia przez gromadę spornych nieruchomości oraz braku dokumentacji geodezyjnej określającej powierzchnię i przebieg granic w dacie przed 5 lipca 1963 r. organ celem ustalenia stanu faktycznego zobowiązany był do przeprowadzenia postępowania dowodowego, wykorzystując zgodnie z art. 75 Kpa dowody, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie są sprzeczne z prawem. Do takich środków dowodowych powołany wyżej przepis zalicza m.in. dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Zeznania świadków i stron postępowania, co do przebiegu i granic, w sposób niebudzący wątpliwości potwierdzają na datę 5 lipca 1963 r. istnienie przedmiotowych gruntów, jako ogólnodostępnych i służących mieszkańcom wsi i właścicielom przyległych do nich pól. Brak dokumentacji dotyczącej okresu przed ww. datą nie może przekreślać ustawowej kompetencji starosty do uznania konkretnych nieruchomości za mienie gromadzkie, w sytuacji gdy fakt, że stanowią one takie mienie można wykazać innymi środkami.

Jednocześnie podnieść należy, że w istniejącym porządku prawnym, wydanie przez starostę decyzji w trybie art. 8 ust. 1 ustawy, nie pozbawia stron możliwości dochodzenia swych praw w postępowaniu cywilnym, w razie sporów własnościowych.

Biorąc powyższe pod uwagę należało orzec jak w sentencji decyzji.

Pouczenie

Od decyzji niniejszej służy stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Świętokrzyskiego w Kielcach za pośrednictwem Starosty Opatowskiego w terminie 14 dni od daty wywieszenia na tablicy ogłoszeń. Zgodnie z art. 127a Kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Starosty Opatowskiego. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. W przypadku złożenia przez stronę oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do odwołania od decyzji stronie nie przysługuje prawo do odwołania się ani złożenia skargi do sądu administracyjnego. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Z up. Starosty Opatowskiego
mgr *Rajmund Bańcer*
Kierownik Wydziału
Gospodarki Nieruchomościami

Otrzymują strony wg załączonego do akt rozdzielnika.

opr. Dawid Roźmiej (tel. 15 86 84 779).